

L w ó w i e c e

ORGAN MAŁOPOLSKIEGO TOWARZYSTWA ŁOWIECKIEGO

Kalendarz łowiecki We wrześniu wolno polować na wszelką zwierzyńę łowną prócz zający.

Cena pojedynczego egzemplarza 200 Mk. — Prenumerata kwartalna 550 Mk.

Ceny ogłoszeń: cała strona 40.000 Mk, $\frac{1}{2}$ str. 20.000 Mk, $\frac{1}{4}$ str. 10.000 Mk, $\frac{1}{8}$ str. 5.000 Mk, $\frac{1}{16}$ str. 2.500 Mk, $\frac{1}{32}$ str. 1.500 Mk. Ogłoszenia wewnątrz numeru o 50% drożej. — Wyłączne zastępstwo dla ogłoszeń: Biuro dzienników i ogłoszeń S. Sokołowski i Sp. Lwów, ul. Jagiellońska 1. 7.

Redakcja i administracja: Lwów, ul. Mickiewicza 1. 6. w podwórzu (Małopolskie Towarzystwo Łowieckie) — godz. biurowe od 10 do 13 i od 17 do 19. — Adres telegramów: „Łowiec”, ickiewicz 6. — P. K. O. Konto Nr. 145.839.

TREŚĆ: XXI. Zjazd łowiecki (dokończenie). — Ekonomiczne znaczenie łowiectwa (ciąg dalszy). — Szkice z wystawy łowieckiej (dokończenie). — O psach rasowych i rasach psów (ciąg dalszy). — Cierpliwości w górach. — Heco, heco, hedzgoha (ciąg dalszy) Polowanie z krakuchami. — Korespondencje. — Sprawy Towarzystwa

Sprawozdanie

z obrad XXI. Zjazdu Małop. Tow. Łowiec. odbytego w dniu 23. czerwca 1922 r.

(Dokończenie)

Przystąpiono do przeprowadzenia uzupełniających wyborów. Prezes oznajmia, że w ciągu roku zrezygnowali z godności członków Wydziału. Panowie: Juliusz hr. Tarnowski, i prof. Rudolf Wacek tudzież, że nadto w przewidzianem statucie losowaniu. Los ustapienia padł na członków Wydziału, Panów: Edmunda Müntera i Dr. Ludwika Röhra, z pomiędzy zaś zastępców, na Panów Włodzimierza Barańskiego i Zdzisława Marmarossa.

Następnie na wniosek p. Stanisława Burzyńskiego, wybrano przez aklamację na członków Wydziału, Panów: Dr. Jana Kalm-Podoskiego, inż. Edmunda Kamienobrodzkiego, Dr. Aleksandra Małaczyńskiego i ponownie Edwarda Müntera; na zastępców (wobec wakacji dwóch dalszych miejsc wskutek wyniku wyboru na członków Wydziału) Panów: Stefana hr. Badeniego, inż. Adama Ebenbergera, pułk. Walerego Marjańskiego i Stefana Reicharda de Reichardspereg.

Wobec tego wyniku wyborów, skład Wydziału na rok 1922/23, przedstawia się następująco:

Prezes Juliusz hr. Bielski, wiceprezesi Cyryl Czarowski-Golejewski i Albert Mniszek; członkowie Wydziału: Władysław Garapich, Tomisław Jędrzejowicz, Dr. Jan Kalm-Podoski, inż. Edmund Kamienobrodzki, Stanisław Kumor, Dr. Aleksander Małaczyński. Edward Münter, Stanisław Orski, Stanisław Pieńczykowski, Henryk Prek, Dr. Alfred Sander, Zygmunt Streer; zastępcy: Stefan hr. Badeni, Juliusz Cwirzewicz, inż. Adam Ebenberger, pułk. Walery Marjański, Ludwik hr. Mycielski, Stefan Reichard de Reichardspereg.

Następnie Wicepr Mniszek poruszył sprawę „Army“, fabryki broni i amunicji we Lwowie, której komitet organizacyjny przystępuje właśnie do stworzenia Spółki akcyjnej, przedstawił, że przedsiębiorstwo to, prócz wysoce państwotycznego zadania dostarczenia państwu potrzebnego dla wojska uzbrojenia, zaspokoić także zamierza potrzeby myśliwstwa, dostarczając mu odpowiedniej broni i amunicji, a gdy horoskopy rozwoju przedsiębiorstwa są jaknajlepsze i lokata kapitału korzystna, wezwał zebranych do najlichnieszego przystępywania do Spółki w charakterze akcjonariuszów.

Silne zainteresowanie się tą sprawą u zebranych, świadczy o tem, że komitet organizacyjny „Army“, zakładając fabrykę broni i amunicji wojskowej i myśliwskiej, we Lwowie, realizuje myśl głęboka w naszym społeczeństwie już tkwiącą, którą trafnie ująć i rozwiązać potrafił.

Pan Stanisław Burzyński żądał, by Wydział M. T. Ł. postarał się o to, by grzywny, przewidziane w ustawie łowieckiej za przekroczenia jej przepisów, podwyższonemi zostały do wysokości odpowiadającej dzisiejszym stosunkom walutowym, gdyż pozostawianie ich jeszcze ciągle w dawniejszej wysokości, byłoby komicznem, gdyby zarazem nie była tak smutnem, bo dla łowiectwa wielce szkodliwem.

Ze strony Wydziału odpowiedział na to Dr. Sander, że i ta sprawa nie uszła była bacności Wydziału, że jednak zachodzi poważna wątpliwość, czy od Sejmu w dzisiejszym jego składzie można w tym kierunku co uzyskać, a zachodzi obawa, by poruszanie spraw łowiectwa w tym Sejmie, jego interesom raczej nie zaszkodziło, wywołując niepotrzebną o tych sprawach dyskusję, zanim jeszcze przyjdzie stoczyć walną batalję o odpowiednią, nową, powszechną ustawę łowiecką, która już jest przygotowaną w różnych mniej lub więcej korzystnych projektach.

Pan Ulm podniósł wytrwałą pracę całego Wydziału, której miał sposobność z blizka się przypatrzeć, zaproszany jako referent łowiecki Starostwa lwowskiego, na tegoż Wydziału posiedzenia, w szczególności zaś podniósł zasługi Prezesa, który Towarzystwu w trudnych warunkach nadał trafny kierunek i odpowiedni dzisiejszym stosunkom rozmach, tudzież zasługę Wicepr. Mniszka, doskonałego, a bezinteresownego redaktora „Łowca“ i wniósł na wyrażenie Prezesowi, wiceprezesom i całemu Wydziałowi gorącego podziękowania. Wniosek ten Walne Zgromadzenie oklaskami przyjęło, a Prezes, dziękując imieniem Wydziału za uznanie, podniósł specjalnie pracę Dr. Sandera, który pełniąc od szeregu miesięcy funkcję sekretarza Wydziału, każdą swą wolną chwilę oddawał Towarzystwu.

Dr. Sander odpowiedział na to, że wyrażone mu ze strony Prezesa, a poparte poklaskiem Walnego Zgromadzenia uznanie, jest dlań najwyższą nagrodą, że jednak obawia się, czy będąc intensywnie zajęty pracą swego zawodu, potrafi i w przyszłości, wobec ciągłego rozwoju Towarzystwa i mnożenia się jego agend, podołać spadłym nań niejako siłą faktów obowiązkom i dlatego właśnie zwraca się z gorącym apelem, szczególnie do nowo wybranych członków Wydziału i zastępców, by mu niezależnie od innych referatów, jakie na siebie wzięli lub wezmą,

chcieli być pomocnymi także i w owej codziennej, a coraz większej pracy sekretarskiej.

Przezეს podziękował następnie Towarzystwu gospodarczemu za uprzejme udzielenie sali na dzisiejsze obrady, a obecnym za przybycie i żywy udział w obradach i prosił, by członkowie Towarzystwa zechcieli i nadal Wydział, w jego odnowionym składzie, darzyć conajmniej tem zaufaniem, jakim go w ubiegłym roku sprawozdawczym darzyli.

Syndykat rolniczy S. A.

Łwów, pl. Marjacki l. 10.

===== sprzedaje =====

MASZYNY I NARZĘDZIA ROLNICZE

NAWOZY SZTUCZNE

ZBOŻE SIEWNE I KONSUMPCYJNE

NASIONA

WĘGIEL I KOKS

===== kupuje i zaliczkuje =====

WSZELKIE ZIEMIOPŁODY JAK ZBOŻA,

ZIEMNIAKI, WYKĘ, ŁUBIN, SIANO,

SŁOMĘ I T. P.

F. ROŻYŃSKI i Dr. E. SCHECHTEL.

Ekonomiczne znaczenie łowiectwa dla naszego kraju.

(Praca odznaczona I-ą nagrodą na konkursie Pol. Tow. Łow.)

(Ciąg dalszy).

Niemniej ważnym czynnikiem, wywierającym bardzo poważny wpływ na rozmnożenie zwierzostanu, to sprawa tępienia wszelkiego rodzaju drapieżników, łowiectwu szkodliwych. Nie może być mowy o znacznym, a tem mniej o świetnym podniesieniu się stanu zajęcy, kuropatw i bażantów tam, gdzie mają nad nim przewagę wszelkiego rodzaju skrzydlate i czworonogie drapieżniki, niszcząc w zarodku wszelki ich rozwój. W ciągu całego szeregu lat, w których, na olbrzymich terenach mniejszej własności ziemskiej, tępieno wszelkimi środkami zwierzynę pożyteczną, — nie było tępicielei drapieżników, bo te, z wyłączeniem zimowych skór lisów, kun i tchórzów, nie dawały żadnej materialnej korzyści. Lata wojny powiększyły jeszcze zło, bowiem w okresie tym, nawet i na terenach większych dóbr, gdzie przedtem prowadzono systematyczne tępienie drapieżników, intensywna działalność w tym kierunku z wielu różnych przyczyn, uległa znacznej redukcji lub zupełnemu zawieszeniu. W następstwie tego, ilość wszelkiego rodzaju drapieżników wzrosła do niebywałych rozmiarów i grozi zagładą użytecznej zwierzynie.

Jedyną instytucją społeczną, która nie pozostawiła łowiectwa bez opieki i żywo interesowała się jego spra-

wami było „Warszawskie Towarzystwo Prawidłowego Myśliwstwa”.

Towarzystwo to, założone w r. 1889, jako „Oddział (Ros.) Cesarskiego Tow. Rozmnażania Zwierzyny Łownej i Prawidłowego Myśliwstwa”, oddało niewątpliwie poważne usługi naszemu łowiectwu, budząc je niejako z letargu, w który ono zapadło od szeregu lat.

Działalność Towarzystwa skierowaną była głównie do:

- a) urządzania miejsc ochronnych dla zwierzyny;
- b) prześladowania kłusowników przez odbieranie im posiadanej tajemnie broni;
- c) tępienie zwierząt i ptaków dla łowiectwa szkodliwych;
- d) skracanie sezonów polowania;
- e) zachęcanie policji ziemskiej do pilnego działania w sprawach Towarzystwa przez wydawanie jej nagród pieniężnych i innych;
- f) starań o powiększanie liczby rzeczywistych członków Oddziału, a temsamem i powiększanie w dobrach prywatnych sieci miejsc ochronnych w kraju, będących pod opieką Towarzystwa.

Pozatem urządzało Towarzystwo wystawy łowieckie, specjalne wystawy psów, polowe konkursy wyzłów, ogłaszało konkursy i wydawało subwencje na specjalne wydawnictwa łowieckie, wspierało i urządzało konkursy strzeleckie i t. p.

Ale do żywszego zainteresowania się sprawami racjonalnego łowiectwa i pobudzenia szerszych kół myśliwskich do intensywniejszej działalności w kierunku hodowli, pielęgnowania i ochrony zwierzyny, przyczynił się niewątpliwie najwięcej „Łowiec Polski”, powstały w r. 1899, początkowo jako wydawnictwo prywatne, a w r. 1906 zamieniony na oficjalny organ Towarzystwa Racjonalnego Myśliwstwa. — „Łowiec Polski” starannym i umiejętnym dobozem artykułów, zjednał sobie odrazu sympatję fachowców i stał się łącznikiem tych wszystkich myśliwych, którym podniesienie zwierzostanu i łowiectwa w kraju leżało na sercu. W roku 1901 Redakcja „Łowca Polskiego” przejęła wydawnictwo „Kalendarza Myśliwskiego”, pomieszczając w nim wiele rozpraw z różnych gałęzi łowiectwa — pouczających i aktualnych. Pozatem obejmował „Kalendarz” wykazy wyników polowań z wszystkich okolic kraju, wywołując temsamem pewne współzawodnictwo między właścicielami terenów myśliwskich, — a przez to pobudzając ich do intensywniejszej działalności w kierunku hodowli i ochrony zwierzyny.

Redakcja „Łowca Polskiego” wydała nadto swoim nakładem przeszło 20 dzieł i broszur fachowych, częścią oryginalnych, częścią tłumaczonych z innych języków, znakomicie w ten sposób wzbogacając rodzimą literaturę łowiecką. Zastugi „Łowca Polskiego” są wielkie, chociaż może nie przez wszystkich należycie i wszechstronnie doceniane. — Życzyćby też należało, aby jaknajprędzej nadeszła sprzyjająca chwila, aby tak pożyteczne wydawnictwo powołać na nowo do życia, co powinno być jednym z najgłówniejszych zadań Polskiego Tow. Łowieckiego, w najbliższym czasie. (C. d. n.)

O psach rasowych i rasach psów.

(Ciąg dalszy).

2. Psy goniące.

„Chiens courrants“, „jagende Hunde“ albo „Laufhunde“. Do tej kategorii należą wszystkie psy, których zadaniem jest zapomocą węchu tropić zwierzynę i tropem, albo na oko, głośno ją gonić. Te psy są protoplastami wszystkich psów polujących za pomocą węchu.

Psy goniące dzielimy według sposobu polowania do którego służą na 1. psy „par force“ i 2. gończe.

1. Psy „par force“ „Parforce-hounds“ „Chiens de grand equipage“ „Chiens par force“ „Parforcehunde“.

Polowanie par force już w ośmnastym wieku było w Francji uprawiane. Mamy na to dowody w najstarszych zabytkach literatury francuskiej. W biegu wieków wyrobił się cały ceremoniał i własna etykieta tego rodzaju polowania, które pod nazwiskiem francuskiego polowania rozpowszechniły się w Anglii, Niemczech i innych krajach Europy. Do najwyższego rozkwitu doszło polowanie par force w XVII i XVIII wieku. W tym czasie jednak Anglicy już swój własny ceremoniał wprowadzili, a gdy w Francji wskutek wielkiej rewolucji polowanie par force prawie zupełnie upadło, moda angielska w całej Europie modę francuską zastąpiła. Dziś nawet w Francji, o ile się jeszcze par force poluje, to się poluje po angielsku, z tą tylko różnicą, że panie w francuskich kapeluszach występują, a „whipów“ nazywa się „piqueur“.

Polowanie par force należy bezsprzecznie do najpiękniejszych sportów jakie znam. Wrażeń doznawanych za młodych lat w Holicz, Göding i Łańcucie nigdy nie zapomnę. Mimo jednak całego młodocianego zapału nie miałem przytem nigdy iluzji że uprawiam łowiectwo.

Na najwyższym stopniu rozwoju znajduje się polowanie par force w Anglii. Jest tam conajmniej kilkaset mniejszych lub większych Kennelów względnie meut (packs) psów par force, które są własnością pojedynczych osób albo towarzystw sportowych. W innych krajach Europy jest ledwo po kilka meut i to z Anglii sprowadzanych.

W Francji hodowano dawniej jedenaście odmian tzw. Chiens de grand equipage. Dziś należą one do historii. Dla ciekawości nadmieniam je: 1. Chien de St. Hubert, prawdopodobnie protoplasta Bloodhounda, 2. Grand chiens bleus du Roi (Greffiers ou Bauds), 3. Chiens fauves de Bretagne, 4. Chiens gris de St. Louis, 5. Chiens de Gascogne, 6. Chiens de Normandie, 7. Chiens de Saintonge, 8. Chiens de Poitou, 9. Chiens de Bresse, 10. Greffiers (albo Griffons) de Vendée, 11. Chiens d'Artois.

Wprawdzie „Societè Centrale“ prowadzi ewidencję tych ras „na papierze“ i co kilka lat ukaże się na wystawie jeden egzemplarz tej lub owej odmiany, bardzo problematycznego pochodzenia, witany, fetowany i premjowany z wielkim entuzjazmem, ale do polowania używa się wyłącznie angielskich psów albo tzw. „bâtards“ pochodzących z krzyżowania angielskich psów z krajowymi.

Pozatem żaden kraj nie posiada własnych ras psów par force prócz Anglii. W XIV i XV wieku sprowadzano jeszcze do Anglii francuskie psy par force różnych odmian, szczególnie z Bretanii. Z nich to powstały dzięki umiejętności hodowlanej Anglików dzisiejsze rasy.

Angielskie psy par force są: 1. Bloodhound 2. Stag-hound 3. Foxhound 4. Harrier i 5. Beagle.

1. Bloodhound, jak jego domniemany protoplasta „Chien de St. Hubert“, pierwotnie nie był przeznaczony do polowania par force tylko był farbowncem (limier). Dlatego wspominałem go już pierw w odpowiednim oddziale.

2. Staghound albo Buckhound, używany wyłącznie do polowania na jelenie i danię, był uważany dawniej za specjalną rasę. Dziś jednak odróżnia się on od foxja.

Szkice z Wystawy łowieckiej.

(Dokończenie)

U wchodu z lewej strony widzimy kilka par dobrych rożków sarnich, kłów dzichych i dwa piękne rysie ks. Andrzeja Lubomirskiego, a pod nimi, na stolicku, w flakonach, zbiór kamyczków, wydobytych z żołądków 89 głuszców, ubitych w Karpatach, Alpach, w Rozwadowie, na Podlasiu i Litwie. Zbiór może jedyny w swoim rodzaju i bardzo interesujący, tak dla myśliwego, jak i dla mineraloga, gdyż pojedyncze flakony wykazują między sobą wielkie różnice w gatunku kamyczków, stosownie do miejscowości, z których pochodzą. Wiszą tam również sławne rożki sarnie hr. St. Mycielskiego, uwiecznione światową sławą na wystawie łowieckiej r. 1910 we Wiedniu, również kapitalne rożki sarnie p. p. K. Małaczyńskiego i Włod. Barańskiego. Idąc dalej w tym samym kierunku, natrafiamy na zbiór kapitalnych rożków sarnich i kłów dzichych, p. Henryka Preka, podziwiamy też przytem 2 czaszki niedźwiedzie i 2 czaszki wilcze, w czasie rykowiska 1919 r. w Perehińsku przez tego szczęśliwca zdobyte, dopełnia całości zbioru czaszka żbika, zaś jego harmonij prześliczna skóra rysia, wł. p. St. Kumora ze Skolego. Pan Henryk Prek wystawił też broń swoją nowoczesną, pochodzącą z pierwszych firm światowych.

Minawszy kolekcję trofeów p. Preka, stajemy ponad zbiorem wieńców jelenich i kłów dzichych, hr. Juliusza Bielskiego, wszystkie godne uwagi. Jeden szczególnie wieńiec wart podziwu, przez swoją wysokość, wynosi ona bowiem 1'20 mtr. Kły zaś dicze rekordowe, z Wystawy łowieckiej r. 1910 w Wiedniu, nie mają równych sobie. Zdobę też ten zbiór piękny ryś z Lisowic i głuszc z Woły-

nia. Dalej, pod oknem, wpada nam w oczy piękny zbiór wieńców jeleni nizinnych, rożków sarnich i kłów dzichych, p. Stefana Reicharda, z łbem odyńca i kaseta z kolekcją grandli. Na prawo od wchodu widzimy zbiór trofeów p. St. Kumora, wśród których pieści oko myśliwego para kapitalnych rożków sarnich, kapitalny wieńiec jelenia wstecznika z Węldzira i głuszce, o wpniałym, gęsto białym grochem nakrapianym wachlarzu. Dalej ku oknu, znajduje się kolekcja przepięknych 20 par rożków sarnich, przeważnie myłkusów p. Kiszakiewicza, wreszcie między odrzwiami wiszą dwa potężne wieńce jeleni, gen. Rozwadowskiego, ze Skolego i p. Tom. Jędrzejowicza, z Węldzira.

Pod oknem, na stole rozłożoną, podziwiamy piękną broń p. R. Ćwierzewicza.

U stropu sali wisi łęca, wspaniały egzemplarz łabędzia gędźca, bar. Fr. Heydla. Wspomnieć też wypada o pięknym egzemplarzu dropia, w pozycji wiszącej, przysłanym nam przez preparatora p. E. Hartla.

2. Wieńce jelenie.

Zbiór wieńców jelenich na wystawie, przedstawia się okazałe tak ilościowo, jak i jakościowo. Z wystawionych 51 sztuk, ledwie kilku moglibyśmy odmówić miana kapitalnych. Wobec regulaminu wystawowego, tylko trofea zdobyte od r. 1910 mogły konkurować o premiowanie, znacznie więc część wieńców wystawiono tylko z obowiązku łowieckiego, a więc „hors concours“. Takimi są więc przepotężne 4 wieńce z muzeum im. Dzieduszyckich, kapitalne wieńce hr. Bielskiego, pp. Komornickiego, Mar-morossa, Müntera, jeden wieńiec p. Berwida, 2 wieńce prof. Sołowija i kilku innych.

Z wieńców zdobytych od r. 1910 wyróżniały się przede wszystkim tak wymiarami jak i szlachetnością form

houna jedynie tylko wzrostem, względnie wagą i fakt jest, że z meut foxhoundów wszystkie większe psy tj. ponad 24 cale (60 cm.) względnie 50 fundtów ang., oddaje się meuton Staghoundów i odwrotnie.

3. Foxhound jest właściwym przedstawicielem angielskich psów par force, zarówno jako typ najbardziej ustalony, jakoteż co do ogólnego rozpowszechnienia. W Anglii jest obecnie koło 200 meut (packs) po 20 — 60 sfor (Koppel).

Wygląd zewnętrzny jest podobny do pointera, z którym zresztą jest trochę spokrewniony, o czym później. Głowa dość duża, ale lekka, wyrazista, czoło wypukłe, nos długi, prosty, nozdrza szerokie. Uszy nisko osadzone, płasko przylegające. Dawniej uszy te zaokrąglano, dziś wskutek ustalenia się rasy, już się tego nie robi. Sierść krótka, gęsta, gruba i gładka, w spodniej części ogona tworzy krótką szczoteczkę. Maść brązowa z białem w różnych kombinacjach. Klasyczna i bardzo poszukiwana jest maść następująca: głowa i uszy brązowe, na czole biała strzałka rozszerzająca się na cały pysk, na grzbiecie od karku do ogona czaprak ciemno brązowy, ku brzegom w żółto-mahoniowy kolor przechodzący, gardziel piersi i łapy białe.

4. Harrier zupełnie do poprzedniego podobny ale mniejszy (17 — 23 cali) i lżejszy. Używa się do polowania na zające. Pochodzi prawdopodobnie ze skrzyżowania foxhounda z foxterrierem

5. Beagle 14 — 17 cali wysoki, krępy, na niskich z lekka kabłąkowatych łapach z głową trochę ciężką, zresztą do poprzednich podobny. Odmiana jego jest „roughcoated”. Beagle pochodzi z krzyżowania foxhounda z basset'em. Hodują go przeważnie farmerzy i polują małymi meutami po 6 — 8 sfor, przyczem whip'y piechotą psom towarzyszą.

2. Psy gończe.

Zdaje się, że w zachodniej Europie polowanie z gończymi nigdy większej roli nie odgrywało. Im dalej na

wschód, tem bardziej kwitł ten rodzaj polowania jeszcze do niedawna.

Z wytrzebieciem lasów i wytępieniem zwierzostanu. szczególnie niedźwiedzi, dzików i wilków znikają stopniowo i psy gończe.

W Anglii psów gończych w ścisłym tego słowa znaczeniu niema. Zastępują ich w specjalnych wypadkach na bażanty i króliki spaniele i bassety. W Francji pozostało przynajmniej zbiorowe nazwisko, „chiens de petit équipage”, albo „braques courrants”. Było ich kilka ras. Dziś spotyka się jeszcze tu i ówdzie „Briquet'y” i więcej rozpowszechnione „Basset'y”.

We Włoszech hodują kilka typów pod nazwiskiem „Segugio”. W Szwajcarii bardzo rozpowszechnione i prawiołowo hodowane są „Bernier — Laufhunde”. W Szwecji pod nazwiskiem „Stöver” hodują psy pochodzenia niemieckiego. Używają ich szczególnie do polowania na łosie.

W Niemczech nareszcie a szczególnie w niemieckich krajach dawnej Austrii znajdujemy jeszcze kilka racjonalnie hodowanych ras psów gończych.

W Polsce i Rosji najdłużej się utrzymało polowanie z gończymi na wielką skalę. Sam pamiętam jeszcze zgraje z 20 do 30 sfor złożone, prowadzone przez „dojeżdzczy” konnych w skórzanych ubraniach. Tempi passati. Czy o polskiej rasie psów gończych można mówić, nie wiem. Racjonalnej hodowli psów u nas nigdy nie było. Z drugiej zaś strony wiem, że sprowadzano zawsze dla odświeżenia rasy psy z Niemiec, albo też z Rosji, gdzie sławne były swego czasu „Kostromskie gończe”.

1. Basset. Basset nie jest jamnikiem tylko gończym. Na jamnika jest zanadto masywnym i ma za dużą głowę. Jest on karłowato rachityczną odmianą dawnych francuskich psów par force. Odpowiednio do różnych typów tychże rozróżniamy kilka typów bassetów. Odznacza się to szczególnie w sierści która jest gładka i krótka (poil ras), albo szorstka (poil dur). Maść „black and tan” albo

Wystawa łowiecka we Lwowie.

Rożki sarnie, które zdobyły pierwszą nagrodę (własność K. Małaczyńskiego z Brzeżan).

16-tak p. Berwida (wys. 108 cm, obwód róży 28 cm rozpiętość 112 cm, grubość pnia 19 cm, szerokość w łopacie 14 cm), z r. 1919. Wełdzirz; 18-tak tegoż samego i z teje miejscowości i roku (wys. 104 cm. rozpiętość 129 cm, obwód róży 28 cm, grubość pnia 16 cm); 16-tak prof. Sołowija, też z Wełdzirza z r. 1910 (wys. 102 cm, rozpiętość 95 cm, obwód róży 27 cm, grubość pnia 18 cm). Z tych najlepszych 3 wieńców, przyznało jury I. nagrodę 16-takowi p. Berwida, I. list pochwalny, 16-kowi zaś profesora Sołowija II list pochwalny. Innym, przepotężnym wieńcom, jak n. p. gen. Rozwadowskiego (Skole), T. Jędrzejowicza, (Wełdzirz), Wł. Barańskiego (3, Wełdzirz, 1918, 19, 20), R. Cwierzewicza (2, Zabie Hreniawa 1911, 1915), Cyryla Czarkowskiego (Perehińsko, 1918), należy się też zaszczytna wzmianka.

3. Rożki sarnie.

W ocenieniu tego gatunku trofeów, jury była w niedługo kłopotliwa. Takiego zbioru kapitalnych rożków, nie oglądaliśmy chyba jeszcze na żadnej wystawie, nie wykażała go nawet wystawa wiedeńska. Z wystawionych 187 par, 77 uznać się musiało za kapitalne, ale z tych było 10 takich, któreby na każdej wystawie o rekord konkurować mogły. Królowały wśród nich naturalnie rekordowe rożki hr. St. Mycielskiego i równych sobie mieć nie mogły, ale gdy te na wystawie wiedeńskiej, przytłaczały wprost swoim ogromem wszystkie inne, tak, że nawet w przybliżeniu, tam nic równie dobrego nie było, przeciwnie, na naszej „wystawce”, roniły coś one ze swego królewskiego majestatu na rzecz innych. I tak, na pierwszy plan wybiły się rożki p. Konrada Małaczyńskiego (1919, Brzeżany), potęgą, regularnością budowy (obwód róży 18 cm, wysokość 28 cm) i te otrzymały I. list pochwalny. Z całej ple-

biała w brązowe lub czarne plamy i żółte odmiany. Wzrost 30—35 cm, tułów masywny i długi, nogi krótkie z lekka kabłąkowate. Głowa stosunkowo duża, pysk kwadratowy, uszy nisko osadzone, bardzo długie z podłużnym fałdem jak u bloodhunda.

Bassetów używa się głównie jako gończych do polowania na króliki, które we Francji są bardzo rozpowszechnione. Wielką zaletą bassetów, jest że powoli goni, wskutek czego zwierzyzna spokojniej na strzał wychodzi.

W Anglii bassety są też bardzo lubiane i w wielu miejscach hodowane.

2. Niemieckie gończe — „Bracken“. Radykalna i racjonalna reforma łowiectwa przeprowadzona w drugiej połowie XIX. stulecia w Niemczech położyła koniec polowaniu z gończymi. Ustawa łowiecka zakazuje w ogólności polowania z gończymi, stanowiąc tylko niektóre wyjątki. W Lüneburgu np. dozwolone ono jest w czasie od 1. października do 1. lutego, ale tylko w kompleksach większych niż 5.000 ha. W górzystej części Westfalii gdzie nigdzie także poluje się z gończymi, ale na małą skalę po 2—3 sfory.

Wobec tego niemieckie rasy psów gończych skazane są na wyginięcie i już tylko tu i ówdzie z czysto kynologicznego zamiłowania bywają jeszcze hodowane. Dla ciekawości nadmienię tu główniejsze rasy:

a) „Holsteinische Bracke“, albo „Ströber“, od którego podobno szwedzkie „stöver“ pochodzą. Ta rasa, jak się zdaje, już zupełnie zaginęła.

b) „Haidbracke“, w Hannoverze i Lüneburgu.

c) „Holzbracke“, albo „Sauerländer Bracke“, w Wesfalji.

d) „Steinbracke“ w zagłębiu Ruhr'y i w Alzacji.

3. Austrjackie gończe.

W Tyrolu, Styrii, Karyntji i Czechach, zachował się jeszcze bardzo dobry typ, pod nazwiskiem „österreichische Bracke“. Wzrost 54 cm, mocnej, a elastycznej budowy,

trochę długi (62 cm), proste, żylaste nogi, ogon cienki, prawie prosty, wolno zwieszony, z charakterystyczną szczoteczką, podczas tropienia w górę podniesiony. Głowa szlachetna, średniej wielkości, wydłużona, oko inteligentne, uszy gładko zwieszone, wysoko osadzone, 15 cm długie, a 10 cm szerokie.

Maść „black and tan“, dozwolona jest tylko strzałka biała na piersi. Grzbiet bywa jednak czasem nie czysto czarny, lecz brązowo- albo szaro czarny. Odmiany żółte (Brand) i kropki nad oczyma, nie powinny nigdy brakować.

W górskich rewirach, gdzie niema ani jeleni, ani sarni, a polowanie z nagonką jest niemożliwe, psy te dobre bardzo usługi oddają.

Odmiana tej rasy jest „rauhhaarig“, zresztą do poprzedniej podobna.

4. Dachsbracke.

W górzystym terenie praktyczniejsze są psy nieco niższe i wskutek tego powolniejsze, bo najpierw nie męczą się tak prędko, powtórę, mniej niepokoją zwierzynę, która nie wyrwa i tem pewniej na myśliwego wychodzi.

W tym celu hodzi się w krajach dawnej Austrii rasa „Dachsbracke“, pochodząca pierwotnie ze skrzyżowania gończego z jamnikiem. Rasa ta w końcu zeszłego stulecia w Karyntji powstała, dzisiaj jest bardzo rozpowszechnioną w Styrii, Karyntji, krainie, górnych Węgrzech, Słowacji, a nawet w Saksonji. Są to znakomite psy gończe, bardzo wytrwałe, obdarzone doskonałym węchem i nadające się do wszelkiego polowania, zarówno w pojedynkę, jak w mniejszych albo większych zgrajach.

Wyobrażam sobie, że i u nas w kniejach bogatych w dziki i lisy, a ubogich w sarny, wprowadzenie tej rasy bardzoby się przydało.

Siedzibą „Klubu Dachsbracke“ jest Gottschee w Krajinie. Prezydentem Klubu jest radca Aug. Baumann v. Per-

jady innych, przepysznych rożków, jak p. Kiszakiewicz, Kumora, W. Garapicha. H. Preka, Cwierzewicza, Czarkowskiego, hr. Szeptyckiego, pana Streera, jury, po długim i sumiennem rozważaniu, przyznało II. list pochwalny p. Włodzim. Barańskiemu (jun.) za rożki rogacza, ubitego w r. 1922 w Rozhurczu (obwód 16 cm, wysokość 26 cm), przez wzgląd nie tylko na rozrosty, ale na bardzo szlachetny wygląd i klasyczność formy. Zaszczytła wzmianka należy się też tablicy z 10 cioma parami kapitalnych rożków sarnich p. H. Preka — zdobycz z czasów już powojennych, z których cztery pary szczególnie godne uwagi, dzięki bujnemu rozrostowi i bogactwu uperlenia.

4. Kły dzicze.

Z wystawionych 48 par, kły hr. Bielskiego wybijają się na plan pierwszy swą siłą rozrostu, te jednak, jako rekordowe z wystawy łowieckiej roku 1910 w Wiedniu, o nagrodę ubiegać się nie mogą. Jury przyznała I. list pochwalny panu Czarkowskiemu-Golejewskiemu, za kły, z odyńca ubitego b. r. w Bilczu (długość 25 cm, szerokość 4 cm), II. listem pochwalnym odznaczyła kły, własność Tow. Lisowickiego, z odyńca w Lisowicach ubitego r. 1920 (długość 22 cm, szerokość 4 cm). Z innych zasługują na wzmiankę, hr. Zdzisława Tarnowskiego z Dzikowa, pana Stanclika, Cwierzewicza, Kiełczewskiego, Mniszka, H. Preka, Stan. Preka i E. Müntera.

5. Łby dzicze.

Dział to na naszej wystawie najmniej udany. Wystawiono łbów dziczych tylko 18, a z tych ledwie kilka godnych uwagi. Pochodzi to stąd, że myśliwi nasi wolą oprawiać kły, niż wyprawiać łby z ubitych odyńców i bardzo słu-

sznie, gdyż para kłów, to realna i trwała, wartościowa myśliwska zdobycz, gdy łeb podlega z czasem zeschnięciu, zepsuciu i posiada wartość więcej dekoratywną. Łby wystawione były po największej części źle obcięte, przez co nie dawały należnego efektu. Komitet wystawowy wdzięczny był jednak wystawcom za ich nadesłanie, gdyż przyczyniły się one niemało do udekorowania sal. Najpotężniejszym z łbów, był łeb odyńca, ubitego przed r. 1910 przez br. Adoifa Brunickiego w Lubieniu, z łbów zaś w ostatnich czasach zdobytych najlepiej spreparowanym był łeb odyńca p. Stan. Jaśkiewicza (z r. b. w powiecie Kamionka strum.) i ten list pochwalny otrzymał.

* * *

Opuszczamy sale wystawowe, z żalem się z niem żegnamy, ale i z miłem i radośnem przeświadczeniem, że żyje w pełni u nas łowiectwo, że tkwi w duszach naszych żywe ukochanie i zrozumienie tej Sztuki i jej Piękna; to też zjednoczoną wolą naszą popierać będziemy kielkującą myśl Wydziału T. Ł., by w roku złotych godów Towarzystwa urządzić pełną wystawę łowiecką. A na to wielkie dla nas święto, czekać musimy jeszcze lat 7, do r. 1929. Mamy zatem czas do pracy na zielonych naszych niwach! Daj nam Boże wszystkim zgromadzić się na tych wielkich godach w dobrym zdrowiu, ze zmnożonym i pełnym chwały, łowieckim dorobkiem.

nerhof bei St. Leonard w Karyntji. Bliżej nas są hodowcy w Czechosłowacji: Jul. Thieme w Annaberg, Rudolf Berg w Igló, Józef Gedeon w Stosz, Viktor Kellner w Dobsina-Gömör i t. d.

Wygląd raczej do gończego niż do jamnika podobny, na niskich nogach. Nogi z profilu widziane powinny być zupełnie proste. Przednie en face widziane mogą być lekko wygięte, jednak mniej, niż u jamnika. Stopy do osi tułowiu równolegle postawione. Wzrost 35—40 cm.

(C. d. n.)

Cierpliwości w górach.

Dzięki łaskawości jednego z towarzyszy w św. Hubercie, otrzymałem fotografię tu zareprodukowaną. Tak wybitnie przemawia ona za tezą, której od lat kilku jestem szermierzem, że nie mogę się wstrzymać od słów paru w duchu tytułu. Wpierw jednak objaśnienie: zrzut o 13-tu odnogach, a więc przynajmniej jelenia dwudziestoszóstaka, znaleziony został w marcu 1919 w Smorzu — jelenia tego widywano później jeszcze przez lata 1920 i 1921, w którym

to roku rachowano u niego 30 — słowami: trzydzieście końców — a po rykowisku przeszedł on w sąsiednie rewiry. Zrzut warzy tylko 4 kg — piszę „tylko”, gdyż można się tu spodziewać wagi wieńca 12 kg, lub więcej — obwód róży wynosi 21 cm, obwód pnia 18 cm, długość pnia 85 cm.

Oto są suche szczegóły. Obok tego niech przemówi fantazja — widok takiego patryarchy na tle tak charakterystycznego karpackiego pejzażu... czy to na zrębie maliną zarosłym, czy na bielejącej jesiennym szronem połoninie, czy w miotach dziewiczego lasu... co za potęga postaci... co za majestat ruchów... a pamiętajmy, że

wieniec na głowie rośnie do rozmiarów nieprawdopodobnych. Raz.. w życiu takie mieć spotkanie — gdzieś w pośrodku łowieckiego życia — naprzód się o tem wciąż marzy, dla reszty życia bez granic rozkoszy wspomnienie.

Ale zasłużyć się na to musi, zasłużyć wierną św. Hubertowi służbą... bez skazy życiem łowieckiem!

Zastanówmy się jednak nad szansą takiego spotkania. Raz na lat dziesięć słyszy się o takim zrzucie, o takim jeleniu przez wilki zagryzionym — raz na lat dziesięć w jakimś rewirze chodzą o takim legendy — straż go widuje, czasem drwale — myśliwi przyjeżdża, chodzi i szuka, czasem mruknięcie usłyszysz, czasem błysk ujrzy między malinami wieńców.... w końcu zabija innego.... i wraca do domu. A kto wie? może właśnie o godzinę później byłby patryarchę ujrzał w całym majestacie? Cierpliwości w górach!!... Nie przyjeżdżajmy na dzień czy dwa, spiesząc się i licznych wymagając zdobywczy.

Pamiętajmy że jeleni im starszy, tem ostrożniejszy, tem mniej ryczy i mniej chodzi! A pamiętajmy, że aby mieć jelenia starszego w rewirze musi się młodszemu dać się postarzeć! Jeleń w ogóle od pewnego wieku mało wędruje. W rewirze, w którym od kilku lat poluję znam jelenie, które rokrocznie w tychsamych miejscach odbywają

rykowiska — znam je i czekam cierpliwie — jeszcze rok, jeszcze dwa, a musi z nich któryś stanąć przedemną w całym majestacie patryarchy. Gdybym był np. zeszłej jesieni zabił czternastaka naprzeciw którego siedziałem przez godzinę na zrębie Werchmołody, byłbym był zdobył wieniec piękny, godny może wystawy łowieckiej, ale nie byłby to cel moich marzeń a jedna mniej na przyszłość szansa. Fałszywą logiką: trzeba strzelać tego, bo lepszy może się nie trafi — lub druga: na początek strzelić tego, drugi będzie lepszy — lub trzecia: nie zabiję ja, to strzeli sąsiad, lub kłusownik, albo zagryzą wilki. — Gdyby wszyscy w górach polujący poczekać trochę zechcieli, gdyby wszyscy oszczędzali jelenie słabe a nawet i dobre, niejednego mógłby za lat parę spotkać się z kapitalnym — tak jak jest, nie może być tych kapitalnych, chyba gdzieś... czasem.... przypadkiem... A mogą być! Nie potrzeba na to zamierzać przeszłości zabytków.... nie potrzeba kolekcji Moritzburga... potrzeba nam trochę łowieckiej wytrawności.... i **cierpliwości w górach!....**

C. C. G.

LEON APPEL i Ska

Lwów, ul. Legionów 1. 1.

==== telef. 458 i 459 ====

polecają:

Dla myśliwych: lornetki polowe Zeissa, Goerza, Voigtländera.

Dla gorzelni: wagi Reimana, termometry wszelkich gatunków, kwasomierze, baraszówki, zegary Dolańskiego i t. p.

Dla właścicieli lasów: numeratory oryg. Göhlera, klupy, książki kubiczne, taśmy stalowe, płóciennne, metry i t. p.

Wagi zbożowe i t. p. artykuły.

Największy tego rodzaju handel w Polsce.

WŁADYSŁAW JANKOWSKI.

Heco, heco, hedźgoha!

Pamiętniki charciarza.

Słowo wstępne. — Inwokacja. — O polowaniach z chartami. — Jakże mają być charty. — Jakże konie do polowania z chartami najlepsze. — Mój mistrz. — Ostatnim tchem zwycięzca. — Lisia kąpiel. — Lis bez psów sforsowany. — Niezwykłe skoki. — Nieudana próba sforsowania lisa. — Życzliwe rady Michała furmana. — Wodzirej weredyk. — Jeszcze jeden sforsowany zając. — Niezręczny dojeżdżacz. — Coś niecoś o moich chartach. — Duglaś i Szejtan. — Piękna gałganka. — Kłapacze. — Pomoc dajcie mi rodacy. — Ciekawe polowanie. — Co się prócz lisów i zajęcy nam przydarzyło. — Polowanie zimowe. — Lepszy rydz, jak nic. — Spadam wraz z chartami mykicie na łeb. — Daremna praca, daremny trud. — Cierpliwość wynagrodzona. — Walka o rekord. — Kompromitacja Lasoty. — Mykita redivivus. — Głupie charty. — Przerwane zaloty. — Zagadkowy taniec lisa.

(Ciąg dalszy)

6. Lisia kąpiel.

Pewnego razu polowaliśmy en deux, w Taurowie, u mego przyjaciela Longina Łobosia. Jaki tam był rozkład tego polowania, nie pamiętam. Z uwagi jednak, że w Tau-

rowie wogóle zając był dość rzadki, sędzę że nie mieliśmy wiele zdobyczy do siodeł przytroczonych. Jedziemy ozimną położoną nad Strypą. Wyrwa się mykita niecnota, co w pogodny słoneczny dzień jesienny, lubi po przelampartowanej nocy, na słońcu używać poobiedniej siesty. Mieliśmy charty dobre, bardzo biercze.

Te od razu tak przycisnęły mykitę, że ani w prawo, ani w lewo umknąć nie mógł. Szedł w nieustannych obrotach.

Cóż robić, kusa rada, zebrał i lisiura na odwagę, buch w Strypę i już płynie na drugi brzeg. Charty za nim, lis ładuje, charty także, zaczyna się walka zażarta. Lis znowu do wody, znowu wpływ przez Strypę i prawie u nóg naszych uległ swemu losowi. Mieliśmy bez pracy prawdziwe teatrum, cała ta bowiem tragedia lisa, rozgrywała na bardzo małej przestrzeni, a myśmy nawet końmi w galop nie ruszyli.

Lecz widział kto z was kiedy, lisa po kąpieli?

Ten pięknym futerkiem pokryty, tak okazał się prezentujący mykitę, mokry, bardzo nędznie się przedstawia, ot sobie mała, chuda, obmoknięta psina.

7. Lis bez psów sforsowany.

Ten obrazek właściwie do tego zbiorku nie należy, gdyż charty tu nie odegrały żadnej roli. Lecz że koń, lis a chart, to trójca nierozłączna, więc posłuchajcie Towarzysze mili.

Jechałem z bratem moim Kazimierzem konno, późną jesienią, w zimny, bardzo wietrzny dzień. Pod nami doskonałe dwie hunterki, Kitty i Colinc Macry, zwana dla skrócenia, Chance.

Obie one były zakupione przez brata w nadziei, rozumie się zresztą że płońskiej, że krzyżowanej z pełną krwią angielską, dadzą obiecujące potomstwo. Żadna bowiem jeszcze hunterka, jako produkt mieszany z krwi gorącej i zimnej, nic porządnego na świat nie wydała. Tak też było i z Kitty, tak było i Colinc Macry. Potomstwo tych kłaczy, po pełnej krwi Ganymedzie, po Złotolitym od Perły, nic nie było warte. Zaledwo mit grösster Nachhilfe, poszło na remonty.

Jedziemy sobie wolnym kłusikiem na przełaj, gdy wtem z pod nóg prawie, wyrwa nam się lis. Z chęci przypatrzenia mu się raczej, niż z myśliwskiej ochoty, wszak dosłownie byliśmy wobec niego bezbronni, ruszamy za nim małym galopem. I lis nas widać lekce sobie ważył, gdyż choć tuż były lisie jamy, nie skrył się do nich, lecz dalej w step pobiegł.

Chwyciła nas myśliwska żyłka. Pocisnęliśmy konie i już suną nasze maszyny za lisem, posuwistym galopem. Poznał lisiura, że nie przelewki, zbiera nogi, a my za nim.

Z początku lis kilkadziesiąt długości przed nami, potem w miarę jak mu tchu nie stawało, my coraz to bliżej. Wreszcie pędzimy wszyscy trzej w jednym froncie, my po bokach, a lis w środku.

Trwał taki galop dobre pół godziny, może i więcej. Lis coraz to zwalniał tempa, a tylko biedaczek to na mego brata, to na mnie spoglądał, charcząc.

Wtem wpadam na pomysł, aby mu skrócić męczarnię, zeskakuję z konia, i rączką reitstoka przez łeb mykitę.

Odrzuca się rozciągnął i polowanie, które właściwie polowaniem nie było, skończone.

Ładny był galop, zamaszyste uderzenie. Nie wiem czy wielu z Was kompaniony miłe powie „i, ja tak zrobiłem“.

8. Niezwykłe skoki.

Zdarza się nieraz na polowaniach z chartami, że myśliwy uniesiony zapalem. znajdzie się w takiej pozycji, że zmuszony jest skoczyć przeszkodę, jakoby na zimno, z zastanowieniem, z pewnością objechał i to z uszanowaniem, stępą.

Polowaliśmy raz z chartami w Wiktorówce, to jest ja i moi dwaj siostrzency, Franciszek i Kazimierz Milinscy. Byliśmy wtedy jeszcze bardzo młodzi, zapaleni więc, a niedoświadczeni.

Pędzimy co koń wyskoczy za zającem, ja przewróciłem się wraz z moim starym ogierem Szimlą Tretiakiem na bagnistej rudce, oni jakoś przebrnęli i lecą dalej. Franio ma pod sobą brudnego kasztana, gałgana pierwszej wody, ani do galopu, ani do skoku, ale pędzi i okłada charapem sapiącego jak lokomotywa broniaka.

Pole zdawało się równe. Jest tam jednak parów, którym idzie droga z Wiktorówki do Słobody Złotej, parów bardzo głęboki i mocno szeroki, o poszarpanych, urwistych brzegach. Jak szeroki nie wiem, bo nie mierzyłem, ale fura wygodnie przejechać tamtędy mogła.

Zapomniał Franio w swym zapale myśliwskim o tym parowie. Niespodzianie najeżdża nań, nie ma mowy o powstrzymaniu konia, lub o skręceniu w bok, więc harapem po kasztanie i hop w Imię Boże. Przeskoczył. Ale siarki nas przeszły, gdyżśmy oglądali miejsce skoku. Ten człowiek dosłownie swój własny grób przeskoczył.

Ja też raz skakałem przez bardzo szeroki i głęboki parów, pod folwarkiem Mogiła, a równocześnie podemną przejeżdżała fura ze snopami.

Lecz niebezpieczeństwa nie było. Podemną skakun nad skakuny, Carrington, a najeżdżałem przeszkodę z rozmysłem, dla dogodzenia fantazyi.

Dla tego to Towarzyszy i Towarzysze moi, taki nacisk kładnę na wyjeżdzenie i wskakanie konia, na przytomność jeźdźcy. Brak tych przymiotów może czasem fatalne za sobą pociągnąć skutki.

Exemplum Pan Wojciech Jarzymowski, który w przepaścistej Nowosiółce pozwolił sobie na galop ventre à terre, z wysokiej podolskiej ścianki. Naturalnie machnął kozła wraz z koniem do góry nogami, poczem jeszcze go koń ciągnął twarzą po ścierni.

Chwała Bogu, że na tem się skończyło, ale jak na wieczór opuchł, to by go była rodzona matka nie poznała. Podobno wskutek tego wypadku, ominęło go polowanie w Kijowie, na znacznie grubszą zwierzynę.

Mimochodem wspominam również o samobójczym skoku, w sam środek jamy z wapnem, Małenkiego Pana, razem z moim Taurowskim arabczykiem Dżelfim. Dreyfusowi i Dżelfiemu nic się nie stało, ale nowiutki, z igły garniturek, pękł tak fatalnie, że wypytywany o miejsce uszkodzone Mużyłowski fraucymer, spuszczając skromnie oczki, wszelkich odmawiał wyjaśnień.

A skok mego Carringtona, halbluta po Grenadier od Seboli, przez odpływ drenowy w Mużyłowie?

Była to tak. Polowaliśmy z chartami, u mego brata ciotecznego Franciszka Bocheńskiego w Mużyłowie, w bardzo miłym towarzystwie, bo aż trzy amazonki raczyły słuchać moich rozkazów. Wysforowałem się był już wówczas, na wodzireja i jako jedyny w okolicy posiadacz chartów, na naczelnego dostawcę rozkoszy charczanych, na cały powiat Podhajecki.

Polowanie jakoś się nam nie wiodło, zające miały szczęście, a my pech. Galopowało się mało, a stępą jechało w szereg, do uprzykrzenia. Zmrok już zapadał, więc qui m' aime, me suive, zaproponowałem galop myśliwski za mastrem.

Panie łaskawie się zgodziły, więc w tej szarej poświacie, galopuję przodem na moim ukochanym Carry, co lat siedem, moją nie lekką już wówczas wagę, nosił z fantazyą po wszystkich polowaniach, bez najmniejszej szkody dla swych stalowych nóg. Teren był mi nieznan. Przyznaje, że nie bardzo uważałem na to, co się przed koniem dzieje. Wtem czuję że Carry zakołkował, potem olbrzymi sus i znowu gładki galop. Na szczęście inni byli uważniejsi, i objechali przeszkodę. Mierzyliśmy ją nazajutrz.... 4 metry 25 ctm.

(C. d. n.)

MIECZYŚLAW KRUSZEWSKI.

Polowanie z krakuchami.

Myślę, że nie wszystkim czytelnikom „Łowca” znany jest ten na całym Polesiu, a zwłaszcza w Pińszczyźnie najbardziej lubiany sposób polowania na kaczki chcę go więc opisać.

Otóż, jak się zwykle trzyma psy do polowania, którym się czasem lepiej wiedzie jak koniom czy krowom da-

nego właściciela, tak na Polesiu każdy zapalony myśliwymusi mieć swoje „krakuchy”. Są to oswojone dzikie kaczki mniejsze od krzyżówek, większe od cyranek, które mają się odznaczać wielką wrzaskliwością. O ile stwierdzić zdołałem, wrzaskliwość ta nie jest przymiotem danej rasy, tylko pojedynczych osobników tej rasy, a jest podniecana sztucznym trzymaniem tych kaczek w kojcach, po stajniach, bez wody. Kiedy się tak trzymana kaczka dostanie na wodę, choć na sznurku do żerdzi zaćknętej w wodę przywiązana, to rozkoszując się domniemaną wolnością, zaczyna z radości głośno kwakać, kąpiąc się i trzepiąc skrzydłami.

Kaczki te są zupełnie oswojone, dadzą się z łatwością wsadzać do specjalnych koszyków i wyjmować z nich. W koszykach pod siedzeniem na wózku jadą na polowanie i już całą drogę z cicha pokwakują sobie.

Każdy z myśliwych dostaje na miejscu łódkę i przewodnika (naturalnie kłusownika) i bierze ze sobą koszyk z „krakuchami” na łódkę. Jako miejsce na zasiadkę wybiera się nie głęboką wodę, aby można było żerdź wbić w dno, do której przywiązuje się kaczkę na długim sznurku założywszy jej sznurek jak pęta na obie nogi wysoko pod tułowiem. Kaczka musi być posadzona na czystej wodzie, bo jeżeli znajdzie kępkę trawy w pobliżu, to po krótkiej kąpieli siada na kępce i zaczyna skrupulatną toaletę, podczas której nie ma czasu na kwakanie. W odległości 30 do 40 kroków od kaczki siada myśliwy na grobli, lub kępie szuwarów, zakryty łożami lub szuwarami. Poluje się naturalnie tylko na wiosnę wieczorami i rankami i tylko na kaczory, choć czasem i kaczki idą na „krakuchy”, ale się tych nie strzela, a przynajmniej nie powinno strzelać. Strzał do kaczora, o ile nie siądzie na wodę, jest bardzo trudny, bo ciągnie jak strzała, a łoży lub oczerety utrudniają jeszcze strzał. Każdy prawie z myśliwych w Pińsku, Łumińcu ma swoją albo swoje krakuchy; a są krakuchy

znane na bliższą lub dalszą okolicę, wyróżniające się wyjątkową wrzaskliwością.

I tak na przykład opowiadano sobie podczas mego pobytu w Pińsku, że jakiemuś adwokatowi w Łumińcu ofiarowywał ktoś za „krakuchę” 130.000 Mp., ale bezskutecznie. A także w czasie mej bytności w Pińsku całe miasteczko do żywego było poruszone tragiczną śmiercią słynnej „krakuchy” pana rejenta, która zginęła nagłą a niespodziewaną śmiercią zadławiwszy się kosteczką z pasztyka mięsnego.

Tylko raz podczas pobytu mego w Pińsku miałem możliwość wyjechania z krakuchami na wieczór, ale trafiliśmy źle, bo i kaczek w tym miejscu było mało i posadzono nas koło drogi wodnej, którą o samym zmroku zaczęły przepływać łodzie z targu tygodniowego w Pińsku do różnych okolicznych wsi, więc wrzaskami i śpiewami uniemożliwiły nam polowanie, płosząc w dalekim promieniu wszelkie ptactwo wodne. Wróciliśmy bez strzału.

Ogromne ilości kaczorów giną co wiosny na Polesiu przy tych „krakuchach” i stanowią wtenczas ogólny temat rozmowy. Że ich tam może dużo ginąć, niechaj potwierdzi fakt, że w Chmielniku niedaleko Pińska przyznał się jeden chłop tamtejszemu zarządcy folwarku, że tej wiosny on sam wybrał 60 (sześćdziesiąt) kóp jaj kaczyc. Wybieranie jaj kaczyc należy między tamtejszymi chłopami do takiego sportu czy nawet zawodu, jak u nas w sezonie zbieranie grzybów lub jagód po lasach.

W Dawidgródku odbywają się co wiosny polowania z krakuchami z udziałem zagranicznych myśliwych. Tej

wiosny w 5 strzelb ubito tam przez 5—6 dni 46 kaczorów i orla przedniego.

Knieje na Polesiu puste przeważnie, wilki miały się rozmnożyć, ale trudno spotkać tego myśliwego, któryby wilka chociaż widział. Gdy książę Radziwiłł w lutym br. z kolosalnym sumptem urządził kilkudniową obławę na wilki w Dawidgródku, to pomimo użycia t. zw. „Lappen” padła jedna wilczyca i jeden ryś.

W lasach Pożecza, należącego do rodziny Skirmuntów, ma się przechowywać jeszcze 8 sztuk łosi i 4 zereble bobrów; mają być tak strzeżone przez właścicieli, że nie ma obawy, aby się do nich kłusownicy dobrali, a dla pewności sam właściciel się do nich nie przyznaje!

Sprawy łowiectwa na Polesiu jeszcze zupełnie nie uregulowane; przeważnie poluje, kto w Boga wierzy.

Gońcymi psy poluje się nawet w lecie na sarny! Serwituty pastwiskowe po ogromnych przestrzeniach leśnych dopełniają miarę złego.

Ale za to bagna Poleskie ze swem morzem oczeretów pozostaną zawsze eldoradem dla myśliwego.

Korespondencje.

Beremiany, pow. Zaleszczyki, w czerwcu, 1922.

Mój pierwszy „tygrys”.

Na dzień 17. stycznia 1922 zaproszony zostałem przez mego sąsiadę, p. Jana Łukasiewicza, na polowanie z nagonką, do Żezawy, w powiecie zaleszczyckim nad Dniestrem. Niestety, z powodu zawiei śnieżnej dużo myśliwych nie przyjechało, tak, że zmuszeni byliśmy zapolować tylko w 5 strzelb. Jak na tę knieję, to liczba trochę za mała, gdyż mioty są duże i bardzo wiele zwierzyny zwykło uciekać flankami. Kto nigdy nie polował na ściankach naddniestrzańskich, niema zielonego pojęcia o tych karkołomnych przeprawach po śliskich stromych skałkach; nadaje to jednak swój specjalny urok tym polowaniom.

Epizod, który chcę opisać, działo się właśnie na jednej z takich ścianek, wysokiej na 100 m, a stromej na 45° nachylenia. Po wykutych w skałę stopniach, musieli myśliwi schodzić w dół w stronę Dniestru, który przy 15 stopniowym mrozie przedstawiał się, jak jedna wielka wstęga lodowa. Umieszczono mnie na stanowisku pod bardzo stromą skałą, lecz na tyle wygodnie, że mogłem usiąść i widząc całe przedpole przed sobą, sam byłem zupełnie zakryty.

Gajowy zwrócił mi uwagę, że tu na prawo będą lisy; w istocie, stanowisko to miało charakter „typowo lisie”. Przedemną był około 20 m głęboki jar, a szerokości na 70 m. Miot trwał dobre 3 kwadranse, gdyż nagonce było bardzo ciężko posuwać się po stromej zbocz. Zdaleka słyszałem kołatanie, w tem, na jakie 100 kroków przedemną, po drugiej stronie jaru, zobaczyłem na skałce, pomiędzy gęstwiną krzaków, sunącego lisa. Szedł pomału, rozglądając się ostrożnie na boki i włożył za sobą długą kitę. Wydał mi się on na tę odległość trochę za mały i miał trochę dziwnie ciemny kolor futra. Przypuściłem go bliżej na jakie 70 kroków i strzeliłem (śrutem, gdyż kulowej broni nie miałem). Po strzale nie zwinął się „w kłębek”, jak zwykłe to robić lisy i zamiast stoczyć się w dół, względnie zostać na miejscu, skierował swe kroki w górę między krzaki. Trochę podenerwowany, strzeliłem natychmiast drugi raz, tym razem już zupełnie celnie, bo zwinął się i leżał zupełnie spokojnie.

Gdy ukazali się pierwsi z nagonki, odezwałem się do nich: „Pidnesit tam toho łysa, łeżył tam pid korczom!”

Po dobrej chwili odzywa się jeden z chłopów zdumionym głosem: „Pane! To ne łys, to tygrys!!?” — W tej chwili zorientowałem się i domyśliłem się, że musiałem zabić żbika. W istocie, tak też było. Był to bardzo ładny okaz samicy; miał typowe, jak dla żbików, faworyty na policzkach i puszysty ogon. Po polowaniu gajowy opowiadał, że od dłuższego czasu widział na śniegu jakieś dziwne ślady dużego kota i miał pewne przypuszczenie, że to ślady żbika. W parę tygodni później

widziano jeszcze podobne ślady, widocznie został się tam jeszcze samiec. Polowanie to doprowadziło mnie do wniosku, że nasz kąt zaleszczycki, a szczególnie Żezawa (dzięki swemu gospodarzowi), jest nie tylko „kraią mlekiem i miodem płynącą”, hodującą przytem soczyste morele, ale posiada nawet typowe w swoim rodzaju „tygrysy” ukraińskie.

Franciszek Heydel, junior.

* * *

Rudki, w lipcu, 1922.

Wyniki licznych tego roku polowań, były naogół zadowalające. Wykazały i w tej dziedzinie supremację maluczkich — zajęcy mianowicie, — które w tym sezonie ośwładnęły knieje. Dawniej bowiem roiło się tu od lisów, których np. w Hoszanach padło 36 jednego dnia, stan sarn był świetny, dziki natomiast nieliczne się chowały.

W okresie ogólnego podniecenia nastąpiła naturalnie i tu radykalna zmiana. Sarny wybite zostały przez wojowników wielkich i pomniejszych nacji, lisom dojechały szpitale końskie, z niefortunnie leczonemi, a płytko zakopanemi pacjentami, dziki silnie się rozmnożyły, a skromne szaraki rozwiłmożyły się wybitnie, za przykładem suwerennym zapewne.

U p. St. B. padło 85 zajęcy i 6 rogaczy w Tuligłowach, a 23 zajęcy, 2 lisy i dzik, na małym polowaniu w Czajkowicach. W Komarnie, w lasach hr. Lackorońskiego, zabito 22/XII. 100 zajęcy i 4 rogacze, 23/XII. 105 zajęcy, a w następnych, kilku polowaniach jeszcze około 200 zajęcy.

Dubaniowice, br. Brunickiego, wzięły rekord powiatu 116 zającami. Dzikie szczute psami i tępione Hollandem, nikną raptownie w promieniu 20 klm od Dubaniowic. Trzymają się głównie w naddniestrzańskich łozach w Czajkowicach, p. St. B., Dołubowie, hr. Badeniowej, w Hoszanach i Dubaniowicach. Wszędzie jednak dociera niezawodny Holland z Motkiem i Iramiem, znacząc swoje przejście gęstym, dziczym trupem.

W Hoszanach zabiłem w styczniu odyńca, o wadze 218 kg, zaś w kilka dni później postrzeliłem drugiego, który przeszedł do Dubaniowic, gdzie poległ, jak zawsze z Hollanda. Ważył 230 kg. Ciekawem przytem było to, że strzeliłem z Schönauera 6/5, kulą półpłaszczkową, w niską komorę, na około 80 kroków. Kula, przebiwszy skórę, ugrzęzła w mięśniach łopatki. Holland ciężką jest niestety dla Schönauera konkurencją.

Z działalności M. T. Ł. chciałbym podnieść zasługi del. Dr. F., na polu ochrony zwierzyny położone. Przy chętej i wydatnej pomocy tutejszego Starostwa, odnajął Dr. F. dużo terenów, które znajdowały się w rękach niemiłosiernych tępicielei zwierzyny, lub też były zagrożone niepożądaną dzierzawą. Dr. F. zorganizował na swoich terenach odpowiednią straż łowiecką, zaprowadził racjonalny odstrzał, a skupiwszy koło siebie kilku dobrych myśliwych, urządził parę polowań, które dały niezłe rozkłady. Pojęte w ten sposób obowiązki delegata przyniosą naszemu łowiectwu wiele korzyści, ochroną zwierzyny, narażonej na bezmyślny wyrąb mięsa. Delegaci M. T. Ł. powinni mieć listy ewidencyjne wszystkich polowań w powiecie i organizować na wspólnych posiedzeniach myśliwych, tak, aby wszelkie tereny, bez względu na ich obecną jakość, dostawały się tylko w powołane ręce. Wskazaniem jest to dziś zwłaszcza, gdyż mnożą się myśliwi, spółki, kółka i inne przedsiębiorstwa, mające wybijanie zwierzyny za jedyny cel i chlubę. Coraz bardziej też grzmi suwerenna lufa, która obraca zwierzynę — w perzynę.

* * *

Bachórzec, marzec, 1922.

Wywiązując się z obowiązku złożenia sprawozdania z zachodniego krańca powiatu Przemyskiego, którego jestem delegatem, z góry zaznaczyć muszę, że tylko smutne wiadomości sąd przysłać mogę.

Powiat Przemyski ucierpiał pod każdym względem więcej jak inne z powodu wojny, a więc także i pod względem łowiectwa. Zwierzostan i tak nie nadzwyczajny przed wojną, obecnie z małymi wyjątkami spadł do zera. Amatorów na zwierzynę zato namnożyło się bez liku, broni różnej, nie wyjmując karabinów, po wsiach jeszcze bardzo wiele, strzałów w księżycowe noce mnogo. Policji nie zbywa na dobrych chęciach, odbiera broń, ale zadanie trudne, wobec ilości znajdujących się jeszcze po wsiach i niedostatecznych kar na przyłapanych kłusowników, wobec wysokiej ceny zwierzyny i skór.

Polowanie gminne od roku 1918 po największej części w rękę włościan, którzy na wydeptanego polują i resztki zwierzyny wybijają a o hodowlę ani żywienie zwierzyny jak w tę ostatnią ciężką zimę wcale się nie troszczą, czasu ochronnego nie obserwują. Jedynie w Sielnicy trzyma polowanie komisarz Starostwa, sam nie poluje, zostawia odstrzał włościanom. Psów ilości niezliczone włóczy się stale; przepędzają resztki niedobitków zwierzyny. Wobec takich stosunków i stan zwierzyny na większej własności znacznie się zmniejszył. Dzików stałych w tych stronach prawie obecnie niema, nie trzymają się w małych a jeszcze szczególnie prawie zupełnie wyrąbanych lasach sąsiadów. Jedynie w Nienadowej u Hr. St. Mycielskiego od czasu do czasu zachodzą z rewirów Pruchnickich; tam też i stan sarn i zajęcy utrzymuje się jeszcze lepszy niż na ogół. Kuropatwy wyginęły prawie doszczętnie; lisy roku zeszłego spotykałem parszywe, tego roku parchów na strzelanych nie zauważyłem, ale na ogół lisów mało. Wyjeżdżałem w księżycowe noce na objazdy, spotkałem jedynie kilka razy kłusowników, ale nie na mojem terytorjum. Dawniej nie rzadko przyjeżdżałem z ubitym lisem.

Wyjątkowy prawdziwie stan zwierzyny, jak na tutejsze stosunki jest w Bachórczu, pomimo, że nawet polowanie gminne w rękę włościan, którzy, muszę przyznać, że nie tępią zwierzyny choć nawet szkody im robi. Na polowaniu tegorocznym przy złej aurze i kilku nowicjuszach w strzelaniu w dwu i pół dniach, padło zajęcy dwieście; rogaczy nie strzelano; stan sarn jest ponad życzenie, nie tylko są w lesie ale i w polach, gdzie chodzą w rudlu około 50 sztuk. Podawałem do Starostwa o odstrzał sarn starych, pozwolenia odmówiono. Chętnie odsprzedałbym stąd kilkadziesiąt sztuk, gdyby znalazł się nabywca i miał sieci do wyłapania tychże.

Tej zimy żywiono zwierzynę intensywnie i tak po polach jak po lasach robiono pługiem śnieżnym ścieżki dla zwierzyny, które tak przez sarny jak przez zajęce bardzo były frekwentowane.

Xawery hr. Krasicki.

Sprawy Towarzystwa.

Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału w d. 12/VIII. 1922

Przewodniczył Prezes Juliusz hr. Bielski, obecni wicepr. Czarkowski-Galejewski członkowie Wydziału: inż. Kamienobrodzki Dr. A. Małaczyński, Pieńczykowski, Dr. Sander, Streer, za-

stępcy: pułk Maryański, L. hr. Mycielski, Stefan Reichard, zaproszony R. Cwirzewicz.

W myśl referatu wicepr. Czarkowskiego mianowano delegatami na powiat Drohobycz Rajmunda Jarosza, na powiat Zaleszczyki (oprócz mianowanego dotąd Grzegorza Zerygiewicza) Benedykta Brykczyńskiego, Franciszka br. Heydla jun. i Michała Komarzyńskiego, na powiat Zbaraż Kazimierza Kańskiego.

Mandat Jana Marcinkowa, dotąd delegata w Dolinie potwierdzono na powiat Lisko.

Rezygnację Dr. Józefa Wozaczyńskiego, dotąd delegata w Żywcu z powodu jego wyjazdu z tamt. powiatu przyjęto.

Na podstawie referatu Dr. Sander przyjęto w poczet członków: Jana Bałtarowicza, Jana Baumrucka, Stanisława Bodnara, Stefana Bohusiewicza, Maryana Borzemeskiego, Stanisława Chmielowca, Alfreda Dąbrowskiego, Czesława Dębowskiego, Kazimierza Domaszewicza, Romualda Gajewskiego, Bronisława Górskiego, Józefa Grabowskiego, Romana Horoszkiewicza Klemensa Hubceńkę, Dr. Gustawa Huberta, Kazimierza Kańskiego, N. Kikingera, Leona Kiszakiewicza, Michała Komarzyńskiego, Romualda Kończakowskiego, Michała Krasnopolskiego, Bolesława Krzywobłockiego, Antoniego Kubisztalę, Jana Łukasiewicza, Romualda Malickiego, Zbigniewa Małobęckiego, Romana Misiągiewicza, ks. Józefa Mysliwego, Władysława Oryszczuka, Perutz et Siems firmą rusznikarską, Aleksandra Roztockiego, Dominika Rzeszotarskiego, Adama Schütterly'ego, Waleryana Seile'go, Dr. Stanisława Sidorowicza, Kazimierza Siedleckiego, Ks. Edwarda Szczerbowski, Towarzystwo myśliwskie Dolina, Eugeniusza Wartanowicza, Maryana Wartanowicza, Leona Więcka, Stanisława Woropaja, Bogdana Woźniakowskiego, Henryka Woźniakowskiego, Zarząd dóbr i lasów Dr. Alfreda Porada, Rapaporta i J. Zwiercana. Dalsze zgłoszenia w toku informacji u delegatów.

Zwołana na dzień 10 bm. do Warszawy konferencja ku ułożeniu statutu, dla Ogólnego Związku łowieckiego, została na razie bez podania nowego terminu odłożona.

Wzięto pod rozwagę pismo del. Kazimierza Godlewskiego który w imię korzyści dla członków i dla Towarzystwa domaga się, by „Łowca“ przemienić na dwutygodnik. Po żywej dyskusji, uznano, że sprawa ta, będąca zresztą przedmiotem ustawicznej pieczy Wydziału (vide sprawozdanie z Walnego Zjazdu) jest na razie nietylko ze względów finansowych, ale i technicznych i kilka innych, przed wczesną i postanowiono do sprawy tej powrócić przy końcu roku.

Załatwiono lub przyjęto do wiadomości załatwienie ex praesidio kilkunastu spraw referatu łowieckiego.

Termin następnego posiedzenia ustalono na dzień 11 września br.

Zamknięcie polowań.

Starostwo w Jarosławiu na wniosek M. T. Ł. w porozumieniu z Wydziałem powiatowym reskryptem z dnia 7 sierpnia 1922. L. 20. 623/22 zamknęło polowanie na rogacze. Kuropatwy i bażanty w całym powiecie jarosławskim, polowanie na zajęce w gminach Radymno, Zaleska Wola, Nienowice, Duńkowice, Święte i Michałówka, na wszelką zwierzynę łowną w gminach Pruchnik miasto, Pruchnik wieś, Wola węgierska, Kramarzówka, Tuligłowy, Węgierka, Świebodna, Rączyna, Rozbórz okręgły, Bystrowice, Czelatycze, Jodłówka i Tyniowice we wszystkich ustępach na czas od dnia ogłoszenia reskryptu do 15 sierpnia 1924.

Województwo lwowskie reskryptem z dnia 8 sierpnia 1922 L. 1582/3. 1922 po zasięgnięciu zdania tymczasowego Wydziału samorządowego i M. T. Ł. zamknęło polowanie na rogacze we wszystkich okręgach powiatu drohobyckiego do końca lutego 1923. potwierdzając w ten sposób wydane przez tamt. Starostwo na wniosek M. T. Ł. zarządzenie.

Województwo lwowskie reskryptem z dniem 8 sierpnia 1922 L. 3828. uchyliło rezolucję Starostwa w Kulbuszowej

z dnia 12 maja br. L. 9424. którą zarządzono odstrzał jeleni w nieograniczonej ilości w Hucie komorowskiej i w Ostrawach tuszowskich.

Starostwo w Skałacie zamknęło rozporządzeniem z dnia 8 sierpnia b. r. L. 13199 polowanie na rogacze i kuropatwy we wszystkich okręgach łowieckich powiatu na czas do 15 sierpnia 1924 r.

Od Wydziału i Redakcji!

Jeszcze raz prosimy naszych członków i delegatów, by dla ułatwienia manipulacji biurowej zaznaczali na prawym odcinku blankietów P. K. O. przeznaczenie przekazywanych nam kwot, przyczem zaznaczamy, że według naszych wiadomości krótkie kilkusylabowe określenia (ołówkowe) na przedniej lub odwrotnej stronie blankietu opłacie nie ulegają. Dłuższe korespondencyjnie mają być frankowane na 30 Mkp. W możliwych wypadkach będzie biuro nasze samo na odwrotnej stronie odcinka przesyłanego blankietu zaznaczać krótko przeznaczenie przelać się nam mających kwot. Otrzymujemy też często pieniądze zwykłymi przekazami pocztowymi bez podania przeznaczenia ich, czego również prosimy we własnym i Towarzystwa interesie unikać.

Odnosnie do notatki naszej w numerze 8-mym „Łowca“, z powodu licznych zapytań wyjaśniamy, że Starostwa i Dyrekcja policyj otrzymały dotychczas instrukcję w sprawie zwrotu pieniędzy tylko odnośnie do kart na broń natomiast sprawa zwrotu pieniędzy pobranych przy wydaniu kart myśliwskich jest według tego samego reskryptu w stadyum rozważania.

Daninę, myśliwską do chwili oddania niniejszego działu do druku w dalszym ciągu złożyli:

Leopold Bereżański	2.000
Bruno Daszewski	1.600
Hugo br. Wattman	1.200
Wacław Anczyc	1.000
Jan Madeyski	5.000
Władysław Zdanowicz	5.000
Andrzej Onyszkiewicz	10.000
Towarzystwo łow. Sambor	1.500
Dr. Stanisław Wojciechowski	2.000
Jan Klisz	2.000
Henryk Woźniakowski	1.400
Józef Kalkstein Ostowski	1.000
Roman Ujejski	2.000
Kazimierz Bartmański	2.000
Zarząd dóbr br. Liebiga w So-	
łotwinie	1.600
Jan R. Sartorri	2.000
Wincenty Szyborski	1.200
Ludwik Polak	5.000
Dr. Stanisław Sozański	5.000
Aleksander Simon	30.000
Alfred Schwarz	1.200
Jan Podczaski	2.000
Kajetan Agopsowicz	10.000
Tadeusz hr. Rey	1.000
Do przeniesienia	96.700

Z przeniesienia	96.700
Tadeusz Promiński	1.000
Mieczysław Weiss	1.000
Jan Demski	1.000
Franciszek Błocki	10.000
Marceli Jakubowski	2.000
Adam Sikora	1.000
Jan Dryszkiewicz	5.000
Józef Bartmański	5.000
Ludwik Ihnatowicz	2.000
Jan Brogowski	1.000
Adam Zakrzowiecki	5.000
Urzednicy lasów buseckich	43.800
Stanisław Figura	2.000
Włodzimierz hr. Tyszkiewicz	5.000
Zygmunt Ludwik Kremer	2.000
Eustachy Wiśniowski	1.000
Władysław Wiśniowski	1.000
Mieczysław Duch	2.000
Towarzystwo myśl. Dunajec	5.000
Alfred Milieski	5.000
Stanisław Haleniak	1.000
Jan br. Götz Okocimski	25.000
Antoni br. Götz Okocimski	20.000
Jan Krogulecki	2.000
Włodzimierz ks. Czartoryski	5.000
Jan Golczyk	2.000
Arnold Otten	5.000
Stanisław Nowakowski	2.000
Dr. Tadeusz Rawski	1.000
Antoni Werstein	1.000
Adam Ujejski	5.000
Kisielewski Ludwik	1.000
Tadeusz Rozwadowski	1.600
Dr. Marjan Nowiński	2.000
Andrzej Jachymczak	2.000
razem marek	273.100
do czego doliczając wykazaną	
w numerze 8-ym Łowca sumę	811.000
otrzymujemy jako dotychczasowo-	
wy wynik subskrypcji kwotę	1,084.100

W wykazie zamieszczonym w Nr. 8 „Łowca“ prostuje się, że daninę w kwocie 5.000 M. złożył p. Stanisław Ludwik Kisielewski (nie Korolewski)

Wskutek znacznego podrożenia kosztów odlewu w drugim nakładzie odznak Towarzystwa, pobierać za nie będzie Towarzystwo w przyszłości po 1000 Mkp. od sztuki, o czem Panów delegatów i członków zawiadamiamy, z tem, że w wypadkach żądania przesłania odznaki pocztą doliczyć należy odpowiednią kwotę na przysyłkę poleconą.

Na zapytania z wielu stron czynione, zawiadamiamy naszych czytelników, iż „Rok Myśliwego“ Włodzimierza Korsaka ma się wkrótce pojawić w handlu księgarskim we Lwowie; nie chcący czekać powinni się zgłosić wprost do Książnicy Narodowej M. Niemirkiewicza i Sp., Poznań pl. Wolności l. 11. Egzemplarz oprawny z przesyłką kosztuje do 5000 Mkp.

Nadawcę kwoty 1715 Mkp. w dniu 4 lipca br. w urzędzie pocztowym Lwów 5 na nasz rachunek P. K. O. bez podania swego nazwiska i przeznaczenia kwoty prosimy tą drogą o wyjaśnienie.

Karol Józef Bodnar, długoletni członek M. T. Ł. i były tegoż delegat, zmarł dnia 21. lipca 1922 r. w Sniatynce. Cześć pamięci znanego Towarzysza z pod sztandaru św. Huberta.

Po zamknięciu numeru.

Zarząd Okręgowy lasów państwowych we Lwowie przesłał nam wykaz rewirów w dniu 15 września br. w drodze pisemno-ofertowej wydzierżawić się mających. Ogłoszenie i wykaz do przeglądu w biurze M. T. Ł. w godzinach urzędowych.

† W ostatnich dniach zmarł w Paryżu wskutek wypadku samochodowego Józef hr. Potocki, długoletni członek M. T. Ł. znakomity hodowca i światowej sławy o głośnem nazwisku w literaturze łowieckiej, myśliwy.

Szczegóły z życia w następnym numerze Łowca.

„DEW AJTIS”

Naturalna woda stołowa pierwszorzędnej jakości (a la Gieshübler). Wysyła i dostarcza Zarząd źródła „Dewajtis” w Pacykowie pod Stanisławowem.

PSV

z bardzo dobrą tresurą do polowania, czystych ras od 50 tys. Mkp., szczeniaki rasowe — wyżły — i inne od 15 tys. dostarcza (zwierzyniec)

ARKA Poznań, Kręta 24.

BIURO M. T. Ł.

ul. Mickiewicza l. 6. (w podwórzu)

ułatwia członkom

sprzedaż i kupno broni

- I PRZYBORÓW MYŚLIWSKICH -

Szczegóły wedle umowy.

Wytworne obuwie myśliwskie

poleca firma

JULIANA JANCZYSZYNA

LWÓW, UL. WAŁOWA L. 7.

Modele na II Targach wschodnich

Pawilon III. B.

PIES ROCZNY,

czystej rasy angielskiej, pointer, nieułożony, zaraz do sprzedania. Wiadomość u tercjana Gimnazjum I w Samborze.

SEKRETARKA

mająca kilkuletnią praktykę biurową szuka posady na wsi. Pisze biegle na maszynie. Prowadzi we większym majątku buchalterję, kasę i korespondencję.

Adres: Kunaszowscy, Bucniów p. Tarnopol.

ODZNAKI PIECZĘCIE

DLA STRAŻY POŁOWEJ I LASOWEJ
TOPORKI DO CECHOWANIA DRZEWA
TABLICE — NAPISY
WYKONUJE:

CHRZEŚC. ZAKŁAD RYTOWNICZY

JAN WŁADYSŁAW METZ

Lwów, ul. Chorążczyzny l. 11a.

A T A**L. WIELEŻYŃSKI**

Wykonuje zdjęcia portretowe,

pl. Marjacki l. 4. Hotel Europejski.

grup, tableaux.

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

Jako specjalność poleca zdjęcia w prywatnych mieszkaniach.

EUSTACHY DMYTRACH**MAGAZYN BRONI**

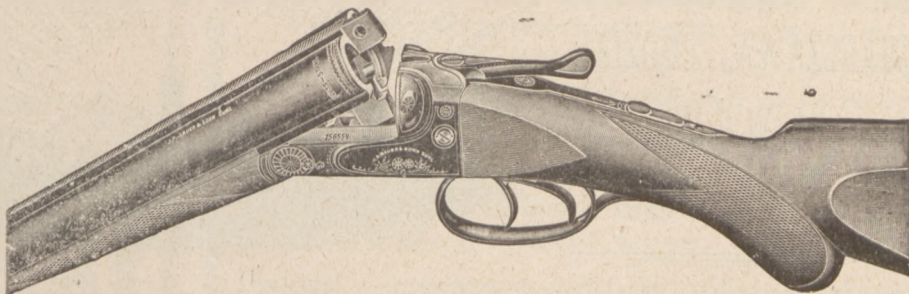
i

PRACOWNIA RUSZNIKARSKA

poleca:

Broń myśliwską pierwszej jakości,
jakoteż proch, naboje kulowe i śru-
towe, oraz wszelkie przybory my-
śliwskie.

Lwów, ul. Legjonów l. 3, długoletni współpracownik firmy
A. Dzikowski. — Zastępca: fabryki pragskiej „Hubertus“.

J. R. SARTORI

LWÓW, UL. KURKOWA L. 2.

długoletni wspólnik i techniczny kierownik
firmy A. Dzikowskiego

poleca swą

PRACOWNIE RUSZNIKARSKĄ

sprzedaż prochu, amunicji i przyborów my-
śliwskich. Wykonuje wszelkie w zakres ruszni-
karstwa wchodzące roboty po cenach umiar-
kowanych.

Specjalista w ostrzeliwaniu broni kulowej jako-
też w lunetach.

Magazyn i pracownia obuwia**Józefa Bedryjczuka**

Lwów, ul. Leona Sapiehy l. 5.

Obuwie wykwalifikowane gotowe i na miarę, z najlepszych
materiałów zagranicznych i krajowych. Na składzie
wielki wybór obuwia gotowego własnego
wyrobu.

WIELKI WYBÓR**CERAT i CHODNIKÓW**

poleca najtaniej

Ludwik Hoszowski

Lwów — ul. Akademicka l. 3.

telefon L. 669.

Obuwie stanowczo nieprzemakalne

do polowania, poleca pracownia

B. SALESA

absolwenta muzeum technologiczn. we Wiedniu

LWÓW — 3 MAJA L. 17.

jakoteż inne obuwie najnowszych fasonów

Fotograficzne aparaty
i przybory,

poleca nowo otworzona firma

HELIOS**ST. CWAK i SKA**

Lwów

ulica Zimorowicza l. 14

TELEFON NR. 413.

KONTO BANKOWE:

BANK DYSKONTOWY,
WARSZAWA, ODDZIAŁ

L W Ó W

ADRES TELEGR.:

„IHIG” — LWÓW

KONTO P. K. O.

NR. 150.495

Międzynarodowe Handlowe i Przemysłowe Towarzystwo

S-ka z ogr. odpow.

L W Ó W

Główne biuro: ul. Podlewskiego 8. II. p.

DOSTARCZA:

Silniki każdego rodzaju, kompletne urządzenia techniczne dla wszelkich działów przemysłu, w szczególności kompletne urządzenia młynów, o wysokim i niskim mlewie (młyny gospodarcze), oryginalne szwajcarskie jedwabne gazy młynarskie, marki „Reiff-Franck“, urządzenia tartaków, jakoteż materiały górnicze i narzędzia dla wszelkich działów rzemiosła

POLECA:

Maszyny parowe i lokomobile, motory Diesla, ropne, gazowe i benzynowe, turbiny wodne Francis, wiatraki, walce, perlaki oryg. Kaspra, łuszczeniaki, płaskie sita, tryery, oryginalne francuskie kamienie młyńskie, oryginalne wiedeńskie i angielskie pasy popędowe, oryginalne pługi Rud. Sacka w Lipsku, kultywatory, młynki do czyszczenia ziarna i t. p.

Istniejąca od lat trzydziestu

Pierwsza polska Pracownia
wypychania ptaków i ssaków

Romana Hartla

Lwów — ul. Staszica l. 3.

przyjmuje:

ptaki i ssaki do wypychania, skóry do garbowania z włosiem, rogi i kły do oprawy.

PAPIERY LISTOWE

STANISŁAW ABL

LWÓW, LEGJONÓW 11.

FILJA — SYKSTUSKA 3.

WSZELKIE MASZYNY

do obróbki drzewa i metali, narzędzia, artykuły techniczne, towary żelazne, białe metale, stal, blachy białe angielskie, mosiądz, miedź, kompozycję

— — — — — poleca — — — — —

--- Z E S K Ł A D U ---

jak również dostarcza maszyn do każdej innej gałęzi przemysłu

A. M. KIERSKI

Spółka z ogr. odpow.

Lwów, Kopernika 1. 4.

Adres telegraficzny: Kierski — Lwów.

Telefon: Nr. 377.

K T O C H C E

korzystnie kupić lub sprzedać majątek ziemski, rolny lub lasowy, kamienicę lub willę,

NIECH SIĘ ZWRÓCI

DO RZĄDOWO UPOWAŻNIONEJ AJENCJI

FRANCISZKA KAZIMIERZA MUSZAKA

WE LWOWIE — UL. WOLNOŚĆ L. 12 a.

Małopolski Zakład Odzieży

Oddziały główne:

LWÓW — ul. Szpitalna 1. 1.

KRAKÓW-PODGÓRZE — Nadwiślańska 16.

FILJA TARNOPOL — ulica Mickiewicza

Własne fabryki konfekcyjne z napędem mechanicznym — we Lwowie i w Krakowie — sprzedaż hurtowna i cząstkowa

W wielkim wyborze materiały ubraniowe męskie i damskie, wełniane, półwełniane, bawełniane — cągi — płótna na bieliznę i pościel, wsypy.

Poleca przedewszystkiem udoskonalone wyroby własnych fabryk konfekcyjnych:

ubrania męskie marynarkowe po 18.000, 22.000, 24.000, 26.000, 28.000, 30.000, 34.000, 38.000, 42.000 Mp;

zarzutki, raglany po 18.000, 20.000, 22.000, 24.500, 30.000, 32.000, 40.000 Mp;

plaszczce damskie po 24.000 Mp i wyżej;

ubrania robotnicze cągowe po 6.500, 9.500, 10.000 Mp;

ubrania chłopięce (studenckie) po 12.500, 14.000, 16.000 Mp;

kurtki myśliwskie po 7.000 i 9.000 Mp i wyżej;

kurtki chłopięce po 6.000 i 7.000 Mp i wyżej;

bieliznę kalikotową, garnitur po 3.900 Mp (koszula 2.200, kalesony 1.700 Mp);

Fabryka wykonuje również ubrania z materiałów zakupionych w Zakł. wedle umowy

Broń myśliwska

sztucery, browningi, rewolwery i przybory myśliwskie

poleca

pracownia rusznikarska

ST. KOPCZYŃSKIEGO

Lwów, pl. Bernardyński 1. 3.

Wszelkie naprawy uskutecznia szybko i tanio

— Poleca naboje pełne śrutowe Skoda-Wetzler. —

GOTOWE UBRANIA i OBUWIE

Wyborowe gatunki. — Ceny przystępne.

poleca

LEON TEODOR SKI ZYPEK

Lwów, Pasaż Mikolascha Nr. 1 i 23.

Żądajcie
cennika!

Łóżka żelazne

poleca

ANTONI HALSKI

Lwów, Sobieskiego 3

TERAZ — ZARAZ

czas zaopatrzyć się w węgiel i koks na sezon zimowy. Ponieważ węgiel i koks g.-śl. co miesiąca wydatnie drożeje,

RADZIMY ZAMAWIAĆ

P. T. właścicielom i zarządcom realności o centr. ogrzew., właśc. i dzierz. dóbr, fabrykom i przemysłowcom i t. p.

WĘGIEL I KOKS GÓRNOŚLĄSKI

Kto bowiem chce otrzymać węgiel lub koks jeszcze w ciągu czerwca br., musi natychmiast, a najdalej do 20. maja

WPŁACIĆ NALEŻYTOŚĆ U FIRMY:

TADEUSZ WASUNG I S-KA

LWÓW, UL. WAŁOWA 3, II. p. — TEL. 286.

JEDYNY MAGAZYN SPORTOWY

JAKOBA ROSENMANA

Lwów — Akademicka I. 26.

poleca po cenach zniżonych

Rowery od 100.000. — Płaszczki od 3.650. — Węże od 1.250 — Siodła, kierownice, torebki, pompy i wszelkie przybory do tychże. Piłki nożne, dętki zapasowe, dresy, nogolenniki, sztućce, buty, oraz piłki tenisowe, siatki i meszty.

Warsztat reperacyjny przyjmuje rowery i gramofony do naprawy.

Zamówienia z prowincji uskutecznią się natychmiast.

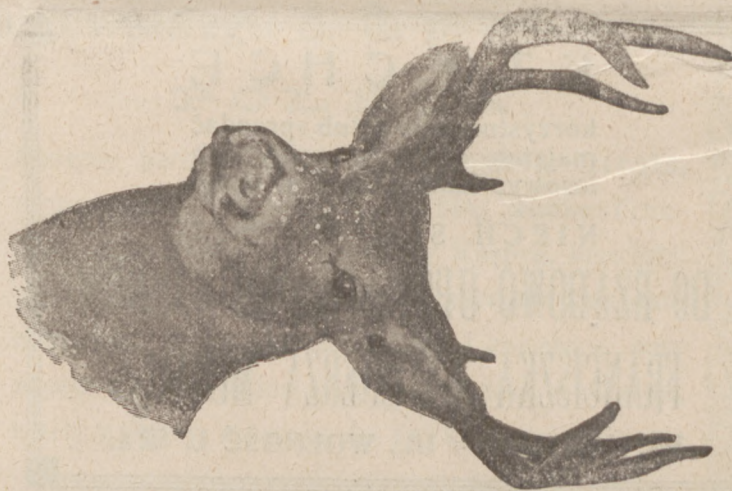
Franciszek Kalkus

PREPARATOR MUZEUM IM. DZIEDUSZYCKICH

Lwów, pl. Dąbrowskiego I. 8., I. p.
(BOCZNA CHORAŻCZYŃNY)

Przyjmuje wszystkie rodzaje ptaków i ssaków do preparowania według najnowszej techniki preparatorskiej (dermaplastycznie). Specjalnością pracowni jest preparowanie zwierząt egzotycznych, montowanie i naprawa rogów.

Przyjmuje skóry do garbowania z włosiem.

EDMUND RIEDL

Lwów. ul. Rutowskiego 3. Lwów.

POLECA

Herbatę

chińską i cejlońską pakowaną w pakietach dowolnej wagi lub w orygin. skrzynkach.

Kawę

PALONĄ i surową w najprzedniejszych gatunkach.

Kakao

holenderskie oraz inne towary handlu kolonialnego.

Wina

austrjackie, węgierskie, francuskie, hiszpańskie, włoskie i inne.

Wódki i likiery pierwszorzędnych fabryk krajowych.

Wysyłka na prowincję odwrotnie.

Rok zał. firmy 1880.